

ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อสังคม

อรัชมน พิเชฐวรกุล¹ พรพล เทศทอง²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ภาพรวมของกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของไทยในปัจจุบันและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (2) การรับรู้ของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (3) แนวทางการกำหนดความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของไทยสหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส และ (4) นำเสนอแนวทางในการออกมาตรการทางกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิจัยเอกสาร การตอบแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่จังหวัดพัทลุง จำนวน 500 คน และการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test และ F -test และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย พบว่า การควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย แม้มีกฎหมายที่ใช้บังคับแก่ผู้ประกอบการโดยกำหนดโทษสำหรับการขายสุราให้คนเมาที่ครองสติไม่ได้ก็ตาม แต่ในปัจจุบันไม่พบคดีที่ผู้ขายขายให้บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้แต่อย่างใด อีกทั้ง หากเป็นกรณีที่ผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ แล้วบุคคลนั้นไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ผู้ประกอบการจะต้องมีความรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้ก่อเหตุแห่งภัย ในกรณีที่การกระทำดังกล่าวของผู้ประกอบการนั้นเป็นสาเหตุที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งของความเสียหายนั้นด้วย รวมถึงจะต้องมีความเข้มงวดมากขึ้นในการออกใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมีมาตรการอื่นเพิ่มเติมนอกจากทางด้านกฎหมาย โดยการมีแบบประเมินความเมาของลูกค้าให้แก่ผู้ประกอบการประเมินลักษณะของลูกค้าก่อนการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อีกด้วย

คำสำคัญ: การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์; ผู้ประกอบการ; กฎหมายแอลกอฮอล์

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

การอ้างอิง:

อรัชมน พิเชฐวรกุล และ พรพล เทศทอง. (2564). ความรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อสังคม. *วารสารดุชนิตทางสังคมศาสตร์*, 11(2), 493-507.

^{1,2} คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

15 ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110, ประเทศไทย

อีเมล: arachamon.p@psu.ac.th

Social Host Liability on Serving Alcoholic Beverage

Arachamon Pichetworakoon¹ Pornpon Thedthong²

Abstract

The objective of this research article are to study (1) an overview of the current Thai alcohol control laws and other related laws (2) public perceptions of the civil liability of alcohol sellers (3) guidelines for determining the civil liability of Thai, US and French alcohol business operators and (4) introducing guidelines for issuing legal measures in relation to the civil liability of beverage sellers. Alcohol in Thailand. The researcher used the method of data collection by document research. The questionnaire of 500 people in Phatthalung Province and focus group discussion of 10 key informants were used. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, t test, F test. Data were analyzed and compared.

The results of the research showed that although there are laws that apply to operators by imposing penalties for selling alcohol to drunk people who cannot control their consciousness, there is no case where the seller sells alcohol to a person who is intoxicated. In addition, if it is the case that the operator sells alcoholic beverages to intoxicated person and such a person caused damage to others, operator must be liable as a channel for disaster, in case of the act of the operator is the proximity cause of the damage. It should also be strict in the issuance of licenses to sell alcoholic beverages, and there should be additional measures other than the law by having a drunkenness assessment form for operators to check the characteristics of customers before selling alcohol.

Keywords: Selling Alcohol; Operator; Alcohol Law

Type of Article: Research Article

Cite this article as:

Pichetworakoon, A., & Thedthong, P.(2021). Social host liability on serving alcoholic beverage. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 11(2), 493-507.

^{1,2} Faculty of Law Prince of Songkla University
15 Kho Hong, Hat Yai, Songkhla, 90110, Thailand
Email: arachamon.p@psu.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน พบว่า มีปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยของประชากรไทยและมันักดื่มหน้าใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการเจริญเติบโตทั้งในมิติของปริมาณและมูลค่า มีเครื่องดื่ม และผู้ประกอบการธุรกิจแอลกอฮอล์เกิดขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชากรไทยเข้าถึงเครื่องดื่มประเภทนี้ได้ง่ายมากขึ้น และรับรู้ถึงการโฆษณาเครื่องดื่มประเภทดังกล่าวได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสะท้อนให้เกิดแนวคิดที่ว่า ประเทศไทยควรมีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับใดที่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุรา เมื่อมีการให้บริการหรือขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้ดื่มมาอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งอาจส่งผลให้มีความเสียหายหรือไม่เพื่อเป็นการรักษาสมดุลระหว่างการแสวงหากำไรจากยอดขายที่ถูกต้องตามกฎหมาย และความปลอดภัยของผู้บริโภค รวมไปถึงบุคคลภายนอกที่อาจได้รับผลกระทบจากการกระทำของผู้ดื่มมาได้

ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ซึ่งจะเป็นการกำหนดความผิดและโทษในกรณีที่ไม่ขออนุญาตขายสุรา พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่จะกำหนดความผิดและโทษไว้ในกรณีขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามขายตามที่กฎหมายกำหนด ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันเวลาที่ห้ามขาย ขายให้แก่บุคคลที่ห้ามขาย คือ ผู้เยาว์และบุคคลที่มึนเมาอยู่แล้ว หรือขายในวิธีที่กฎหมายห้าม เช่น การขายโดยใช้เครื่องอัตโนมัติ โดยตามพระราชบัญญัติทั้งสองนี้จะมีโทษหากมีการฝ่าฝืนไว้ โดยโทษตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตนั้นจะเป็นโทษปรับ แต่ในส่วน of โทษตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นี้ จะมีทั้งโทษปรับ จำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในส่วนของความรับผิดชอบของผู้ประกอบการตามกฎหมายละเมิดมาตรา 420 ที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่า การกระทำความผิดของผู้ประกอบการนั้น มีองค์ประกอบครบตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ โดยองค์ประกอบที่เป็นปัญหาและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความจงใจหรือประมาทเลินเล่อของการกระทำของผู้ประกอบการ รวมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้ประกอบการเป็นผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มึนเมาอยู่แล้ว แล้วบุคคลนั้นไปก่อความเสียหายแก่บุคคลอื่น และในส่วน of กฎหมายอาญานั้น ในเรื่องของผู้สนับสนุน การบังคับใช้อาจจะเป็นไปได้ยาก เนื่องจากในส่วนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดโทษปรับและจำคุกไว้แล้ว ซึ่งโทษดังกล่าวถือเป็นโทษทางอาญา ซึ่งหากกรณีนี้เมื่อผู้ประกอบการกระทำความผิดโดยการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มึนเมาอยู่แล้ว ก็มีความผิดและจะต้องได้รับโทษตามพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่แล้ว หากให้ผู้ประกอบการต้องไปปรับผิดตามประมวลกฎหมายอาญาอีก ก็อาจจะเป็นการเพิ่มความรับผิดชอบให้ผู้ประกอบการเกินสมควร ซึ่งอาจจะส่งผลต่อสังคมในด้านอื่นอีกต่อไป

ในสหรัฐอเมริกา มีการบัญญัติกฎหมาย Dram Shop Laws ซึ่งเป็นกฎหมายที่ทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุราต้องรับผิดชอบเมื่อมีการให้บริการหรือขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้เยาว์หรือผู้ดื่มมาอย่างเห็นได้ชัดซึ่งต่อมาส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บ เนื้อหาในกฎหมาย Dram Shop Laws มีความแตกต่างกันไปตามแต่ละมลรัฐ แต่ละมลรัฐมีการกำหนดหลักเกณฑ์การบังคับใช้และความรับผิดชอบของร้านค้าตามสถานการณ์และในระดับที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับกฎหมายที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละรัฐ หลักเกณฑ์นี้ใช้กับทุกธุรกิจที่ขาย

หรือให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานประกอบการดังกล่าวรวมถึงร้านอาหาร บาร์ ร้านขายเหล้า ร้านเหล้าในสนามกีฬา

ในฝรั่งเศสมีมาตรการและข้อบังคับทางกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลายประการ เนื่องจากในฝรั่งเศส เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมเช่นเดียวกับไทย แต่ในประเทศฝรั่งเศสจะมีระบบใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลากหลายประเภทและมีความครอบคลุมรวมถึงการที่จะเป็นผู้มีใบอนุญาตดังกล่าวได้นั้นจะต้องมีการฝึกอบรมก่อน และหากเป็นการขายเครื่องดื่มให้แก่คนเมา ผู้ขายก็มีโทษปรับ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อสำรวจความคิดเห็นในภาพรวมของกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของไทยในปัจจุบันและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง การรับรู้ของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อีกทั้งศึกษาแนวทางการกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของไทย สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส และเพื่อนำเสนอแนวทางในการออกมาตรการทางกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นในภาพรวมของกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของไทยในปัจจุบันและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของไทย สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส
4. เพื่อนำเสนอแนวทางในการออกมาตรการทาง

กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทฤษฎีความรับผิดชอบ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสหรัฐอเมริกา ได้แก่ California Business and Professions Code, California Civil code, The Liquor Control Act (Dram Shop Act), New York General Obligation Law และของฝรั่งเศส ได้แก่ Code de la santé publique, loi sur les auberges et les débits de boissons รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ด้านประชากรและตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้ประชากรและตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยประชาชนทั่วไปในพื้นที่จังหวัดพัทลุง จำนวน 500 คน และการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย องค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ เครือข่ายองค์กรงดเหล้า นักกฎหมาย และนักวิชาการด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน
3. ด้านพื้นที่ ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการศึกษาเฉพาะในพื้นที่จังหวัดพัทลุง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบและเข้าใจถึงศักยภาพของการบังคับใช้มาตรการควบคุมผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทยในปัจจุบันว่ามีมาตรการอะไรบ้าง และการบังคับใช้ดังกล่าวนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด
2. นำผลข้อมูลจากการวิเคราะห์มาสร้างกลไกความร่วมมือของผู้มีส่วนได้เสีย ในส่วนบทบาทของผู้ออกกฎหมาย, ผู้จำหน่ายหรือผู้ให้บริการ และผู้บริโภค ในการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ในประเทศไทยให้มีการบังคับใช้และตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายไปในแนวทางที่มีความเห็นสอดคล้องกัน

3. ทำให้ผู้เข้าร่วมวิจัยเข้าใจมาตรการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของต่างประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วและกลุ่มที่มีวัฒนธรรมการบริโภคคล้ายคลึงกับประเทศไทย

4. สามารถนำเสนอนโยบาย กฎหมาย และปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยนำผลที่ได้จากข้อมูลในการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนทั่วไปไปประกอบกับเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศตัวอย่างในส่วนของบทกฎหมาย คำพิพากษา และแนวการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อรองรับกับมาตรการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยว่าข้อเสนอแนะในการเสนอมาตรการใหม่หรือแนวทางแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดผลเสียต่อตัวผู้บริโภคเองและสังคมรอบข้าง เหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การควบคุมการบริโภค และการควบคุมธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะทำให้ลดโอกาสในการเกิดผลกระทบต่องานสังคมจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Witvorapong, Wattanapongwanich, Meetawarn, & Ruangdetkhajorn, 2016)

ทฤษฎีความรับผิดชอบทางกฎหมาย แบ่งออกเป็นความรับผิดชอบในทางอาญาและความรับผิดชอบในทางแพ่ง ความรับผิดชอบในทางอาญามีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 3 ทฤษฎี คือ (1) ทฤษฎีความรับผิดชอบที่ต้องอาศัยทั้งการ

กระทำและความผิดของจิต (2) ทฤษฎีความรับผิดชอบโดยเคร่งครัด และ (3) ทฤษฎีความรับผิดชอบในการกระทำของผู้อื่น (Pantuna, 2000) ส่วนความรับผิดชอบในทางแพ่งสามารถแบ่งได้ออกเป็นความรับผิดชอบตามกฎหมายสัญญาและความรับผิดชอบตามกฎหมายละเมิดที่แยกทฤษฎีย่อยได้เป็นทฤษฎีรับภัย ทฤษฎีความผิด ทฤษฎีความรับผิดชอบโดยเคร่งครัด และทฤษฎีการก่อช่องแห่งภัย

กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งใช้บังคับแก่การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยผิดกฎหมาย แต่กฎหมายที่กล่าวถึงกรณีหากมีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มึนเมาอยู่แล้ว และกำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ มีเพียง พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 29 และมาตรา 40 เท่านั้น และในด้านความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420

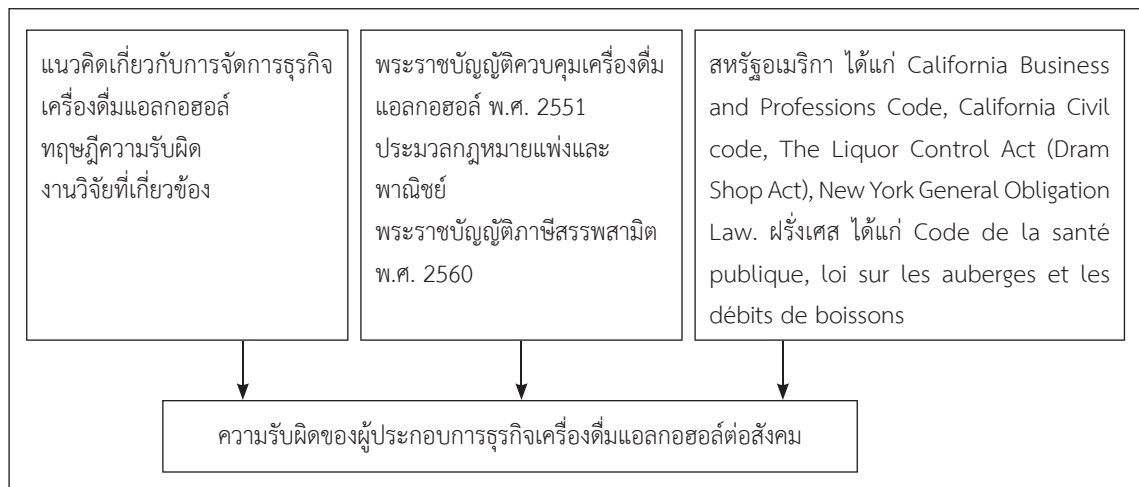
กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สหรัฐอเมริกามีกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มึนเมาอยู่แล้วในแต่ละมลรัฐ ได้แก่ California Business and Professions Code, California Civil code ของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย The Liquor Control Act (Dram Shop Act) ของมลรัฐอิสลินอยส์ New York General Obligation Law ของมลรัฐนิวยอร์ก ส่วนของฝรั่งเศสจะมี Code de la santé publique) และ Loi sur les auberges et les débits de boissons ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง Krotintakom (2016) ได้ศึกษาเรื่อง “Civil Liability of Alcohol Beverage Sellers: Legal and Economic Analysis” พบว่าหลายมลรัฐของสหรัฐอเมริกากำหนดให้ผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเจ้าภาพจัดเลี้ยงฉลองทางสังคม อาจต้อง

รับผิดชอบแก่ผู้เสียหาย ถ้าขายหรือเสิร์ฟให้ผู้ดื่มซึ่งมีเมมาแล้วเพิ่มเติม แล้วผู้นั้นขับรถจนเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ส่วนของไทยพบว่า มีข้อจำกัดในการบังคับใช้ จึงควรปรับปรุงและถ้าจะมีกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควรอาศัย

มาตรา 16(3) ในกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งได้ให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ในการกำหนดวิธีหรือลักษณะการขายเครื่องดื่มที่ต้องห้ามได้

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของไทยไม่ได้มีการกำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการไว้ในกรณีที่ผู้ประกอบการได้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ และบุคคลนั้นได้ไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นไว้โดยตรง และในส่วนของการตีความกฎหมายให้ผู้ประกอบการจะต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายตามหลักละเมิดนั้น ยังไม่เคยมีกรณีขึ้นสู่ศาลให้ศาลได้มีการวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานหรือเป็นกรณีตัวอย่าง จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องนำหลักกฎหมาย Social Host Liability และ Dram Shop Law ของ

ประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้ เพื่อช่วยให้บุคคลที่สามที่ได้รับความเสียหายจากบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหาย เช่น พนักงานเสิร์ฟ ร้านค้าที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้เยาว์และผู้เมาสุราอย่างเห็นได้ชัดได้ (ผู้ก่อ) และไม่ตัดโอกาสของผู้ที่ได้รับความเสียหายที่จะฟ้องร้องบุคคลที่มีพฤติกรรมเมาและอาจได้รับความเสียหายจากทั้งสองฝ่าย และเพื่อเป็นการรักษาสอดคล้องระหว่างการแสวงหากำไรจากยอดขายที่ถูกต้องตามกฎหมาย และความปลอดภัยของผู้บริโภค รวมไปถึงบุคคลภายนอกที่อาจได้รับผลกระทบจากการกระทำของผู้มีเมมาได้ โดยกฎหมายลักษณะ Social Host Liability และ Dram Shop Law ดังกล่าวจะมี

การกำหนดในเรื่องความรับผิดชอบของผู้ประกอบการออกมาเป็นกฎหมายที่กล่าวถึงความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ กรณีใดที่ผู้เสียหายสามารถฟ้องผู้ประกอบการได้ รวมถึงค่าเสียหายที่ผู้เสียหายจะสามารถเรียกได้จากผู้ประกอบการ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

การวิจัยเอกสาร ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทฤษฎีความรับผิดชอบ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสหรัฐอเมริกา ได้แก่ California Business and Professions Code, California Civil code, The Liquor Control Act (Dram Shop Act), New York General Obligation Law. และของฝรั่งเศส ได้แก่ Code de la santé publique, loi sur les auberges et les débits de boissons รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือเพื่อสำรวจความคิดเห็นทางกฎหมาย ความเป็นไปได้ และผลกระทบจากมาตรการทางกฎหมายจากปัญหาความรับผิดชอบผู้ประกอบการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อสังคม ผู้วิจัยกำหนดประชากรและตัวอย่างจากประชาชนทั่วไปในจังหวัดพัทลุง จำนวน 500 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (quota sampling) ของสัดส่วนขนาดตัวอย่างในกลุ่มย่อย (subgroup) ไว้ล่วงหน้า โดยใช้องค์ประกอบหรือคุณลักษณะของประชากรเป็นเครื่องกำหนด และแบบเจาะจง (purposive sampling) กับองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ เครือข่ายองค์กร

งดเหล้า นักกฎหมาย และนักวิชาการด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องโดยการกำหนดกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในพื้นที่จังหวัดพัทลุง

การสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิจัยเอกสารและการตอบแบบสอบถามดังกล่าวมาสนทนากลุ่ม (focus group discussion) โดยเป็นการสนทนากลุ่มระหว่างผู้วิจัยกับผู้เข้าร่วมซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย นักวิชาการ และผู้ประกอบการ เพื่อทำความเข้าใจและหาคำตอบจากประเด็นคำถามทั้งในด้านผู้บังคับกฎหมายและผู้ที่จะถูกบังคับตามกฎหมาย โดยมีประเด็นการสนทนา 7 ประเด็น

ส่วนสถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผลการศึกษาภาพรวมของกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของไทยในปัจจุบันและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และผลการรับรู้ของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบแพ่งของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ในปัจจุบัน เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง คือ สุรา โดยทั้งคำว่า “สุรา” และ “แอลกอฮอล์” มีความเหมือนกันตรงที่ต่างเป็นวัตถุที่มีลักษณะเป็นของเหลวที่ได้มาจากการกลั่น ซึ่งเมื่อดื่มเข้าไปในร่างกายแล้วจะทำให้มีอาการมึนเมา โดยตามกฎหมายที่มีอยู่ในไทยได้มีกฎหมายที่ให้คำนิยามของคำว่า “สุรา” คือ พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มาตรา 152 และกฎหมายที่ให้คำนิยามของคำว่า “เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” คือ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยมีข้อสังเกตว่า จากคำในกฎหมายจะใช้คำว่า “สุรา” ไม่ใช่คำว่า “เครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์” แต่หากพิจารณาจากความหมายตามตัวบทที่อธิบายไว้ว่า วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา แต่ไม่รวมถึงเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรี จะเห็นได้ว่าในกฎหมายไทยได้ให้ความหมายของคำว่า “สุรา” ไว้ค่อนข้างกว้าง ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า สุราจึงเป็นสิ่งที่ได้ดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า 0.5% ขึ้นไป และดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา โดยสุรานั้นมีด้วยกันหลายประเภท แต่โดยหลักแล้วสามารถจัดแบ่งได้ 2 ประเภท คือ สุรากลั่นและสุราไม่กลั่น หรือสุราแช่

ตามความหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมายของไทยที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการสำรวจ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 ($\bar{X} = 3.30, SD = 1.05$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความถี่ในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 ($\bar{X} = 3.18, SD = 1.14$) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบซื้อไปดื่มอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 ($\bar{X} = 2.98, SD = 1.12$) และน้อยที่สุด คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในแบบที่นั่งดื่มประจำที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 ($\bar{X} = 2.87, SD = 1.10$) และในส่วนของคุณภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ($\bar{X} = 3.34, SD = 1.04$) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านกฎหมายอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ($\bar{X} = 3.14, SD = 0.99$) จึงเป็นการที่ประชาชนมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมีความถี่อยู่ใน

ระดับปานกลาง ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการซื้อไปดื่ม หรือการนั่งดื่มประจำที่หรือการนั่งดื่มที่ร้าน อีกทั้งภาคประชาชนรู้ว่ามีกฎหมายที่ใช้บังคับกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่อาจไม่รู้ไปถึงในรายละเอียดว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นได้มีการนิยามความหมายไว้ในตัวบทกฎหมายใดของไทย และได้นิยามความหมายว่าอย่างไร แต่รู้ว่สุราที่ดื่มกันอยู่ในชีวิตประจำวันนี้ ถือเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่จะต้องอยู่ภายใต้บังคับตามกฎหมายด้วย

ผลการศึกษาแนวทางการกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในไทยสหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส พบว่า คำพิพากษาในสหรัฐอเมริกาได้มีการนำหลักการก่อข้อแห่งภัยมาใช้เป็นบรรทัดฐานว่า แม้ผู้ประกอบการจะไม่ใช้ผู้ที่ก่อให้เกิดความเสียหายโดยตรงแก่ผู้เสียหาย แต่การที่ผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่เมินเมาจนครองสติไม่ได้ ทั้งโดยเจตนาหรือประมาท และบุคคลนั้นได้ไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ผู้ประกอบการก็ควรที่จะมีส่วนรับผิดชอบในความเสียหาย เนื่องจากการกระทำดังกล่าวของผู้ประกอบการก็เป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดเหตุเสียหายนั้น หลักนี้ไม่ใช่การที่ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบในทุกกรณี แต่ผู้ประกอบการจะต้องรับผิดชอบเฉพาะในกรณีที่ว่า การกระทำคือการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่เมินเมาจนครองสติไม่ได้นั้นจะต้องเป็นสาเหตุที่ใกล้เคียง (proximate cause) ของความเสียหายนั้น (Krotintakom, 2017) จากการศึกษายังพบว่า ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้มีการกำหนดความรับผิดชอบแก่ผู้ประกอบการไว้ คือ หากเป็นผู้ประกอบการตามกฎหมาย California Business and Professions Code โดยหลักแล้วผู้ที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีความรับผิดชอบในกรณีที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคล และบุคคลนั้นไปก่อความเสียหายแก่บุคคลอื่น เนื่องจากการจำหน่าย

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ใช่สาเหตุที่ใกล้เคียงของความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่สาม แต่ก็มีข้อยกเว้นว่า ผู้ประกอบการที่มีใบอนุญาตจะต้องรับผิดชอบในกรณีที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างผิดกฎหมาย คือ จำหน่ายให้แก่บุคคลที่มึนเมาเป็นประจำและผู้เยาว์ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 21 ปีบริบูรณ์ (California Department of Alcoholic Beverage Control, 2020a) จะเห็นได้ว่า มีความคล้ายคลึงกับของไทยที่ว่า ไม่ได้มีการกำหนดความรับผิดของผู้ประกอบการต่อผู้เสียหายที่เสียหายจากการกระทำของผู้มีเมาที่เป็นผู้ที่ได้รับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากผู้ประกอบการ แต่จะต้องมีความรับผิดฐานจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างผิดกฎหมาย ซึ่งหากเป็นกฎหมายไทยก็จะเป็นการกระทำที่ผิดพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 และในส่วนของการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มึนเมานั้น ในกฎหมายไทยจะกำหนดว่า ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มึนเมาจนครองสติไม่ได้ แต่ในส่วนของมลรัฐแคลิฟอร์เนียนั้น จะถือว่าการขายนั้นผิดกฎหมายก็ต่อเมื่อผู้ประกอบการได้จำหน่ายให้แก่บุคคลที่มึนเมาเป็นประจำ และในส่วนของการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่ผู้เยาว์ ได้มีการบัญญัติไว้ในกฎหมายทั้งของไทยและของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย นอกจากจะมีการกำหนดความรับผิดของผู้ประกอบการแล้ว ยังมีการกำหนดความรับผิดของเจ้าภาพงานเลี้ยงด้วย ส่วนมาตรการทางปกครองของมลรัฐแคลิฟอร์เนียในเรื่องนี้ มีส่วนคล้ายกับของไทย กล่าวคือ หากเป็นกรณีที่ผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างผิดกฎหมาย เช่น การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มึนเมาเป็นประจำ หรือผู้เยาว์ ในครั้งแรก คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะตัดสินไปตามกรณี แต่หากกระทำความผิดครั้งที่ 2 ภายในระยะเวลา 3 ปี หลังจากการกระทำครั้งแรก จะระงับใบประกอบการ ซึ่งของไทยก็

จะมีมาตรการเช่นเดียวกัน โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด โดยกำหนดเกณฑ์ในการสั่งพักใช้ใบอนุญาตในกรณีที่จำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมึนเมาจนประพาดวิญญายหรือครองสติไม่ได้ ให้สั่งพักได้ครั้งละไม่เกิน 30 วัน จะเห็นได้ว่า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตจะเป็นดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ที่จะมีอำนาจในการสั่งเกี่ยวกับใบอนุญาต (California Department of Alcoholic Beverage Control, n.d.) ไม่ว่าจะเป็นการพักใช้ หรือเพิกถอน เหมือนกันทั้งในกฎหมายไทยและมลรัฐแคลิฟอร์เนีย นอกจากนี้ มาตรการทางกฎหมายแล้ว มลรัฐแคลิฟอร์เนียได้มีแนวทางอื่นที่จะช่วยลดปัญหาที่เกิดจากการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ประกอบการ โดยมีการอบรม ABC's Licensee Education on Alcohol and Drugs (LEAD) Program (California Department of Alcoholic Beverage Control, 2020b) เป็นการอบรมแก่ผู้มีใบอนุญาตรวมถึงพนักงานให้มีความเข้าใจถึงกฎหมายและความรับผิดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการดูแลลักษณะของความมึนเมาและวิธีการจัดการกับสถานการณ์เช่นนั้น ขึ้นอยู่กับความสนใจของตัวผู้มีใบอนุญาตเอง ซึ่งการอบรมนี้จัดขึ้นโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและใช้เวลาเพียงแค่ 4 ชั่วโมง ซึ่งในประเทศไทยไม่มีในส่วนนี้

มลรัฐนิวยอร์ก ได้มีการกำหนดความรับผิดแก่ผู้ประกอบการไว้ คือ กำหนดให้ห้ามผู้ใดขาย ส่ง ให้ใบอนุญาต หรือจัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับ (1) ผู้เยาว์อายุต่ำกว่า 21 ปีบริบูรณ์ (2) ผู้ที่เมาจนครองสติไม่ได้ ซึ่งมีความคล้ายกับของไทย องค์กรณีบัญญัติในมลรัฐนิวยอร์กกำหนดเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ประกอบการที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และความรับผิดของบุคคลที่ 3 ที่เป็นผู้จัดงานเลี้ยงสังสรรค์ที่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนนำไปสู่ความเสียหายจากอุบัติเหตุว่า บุคคลใดๆ ที่ได้รับความบาดเจ็บ ความ

เสียหายในทรัพย์สิน โดยวิธีการสนับสนุนหรืออื่นๆ โดยบุคคลที่มีเงินมาหรือด้วยเหตุผลของความมีเงินมาของบุคคลใดๆ ไม่ว่าจะเกิดการเสียชีวิตหรือไม่ มีสิทธิในการฟ้องคดีกับบุคคลที่ก่อให้เกิดหรือมีส่วนร่วมในการมีเงินมาโดยการขายหรือให้ความช่วยเหลือในการจัดหาสุราสำหรับผู้ที่มีเงินมาอย่างผิดกฎหมาย และบุคคลนั้นจะมีสิทธิในการได้รับการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงและค่าเสียหายเพื่อเป็นเยี่ยงอย่าง (Howard & Mooney, 2008)

มลรัฐอิลลินอยส์ ได้มีการกำหนดความรับผิดแก่ผู้ประกอบการไว้ คือ ไม่เพียงแต่บุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นเนื่องจากอาการเมานั้นจะต้องรับผิดชอบฝ่ายเดียว แต่เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือเจ้าของบาร์ที่ได้ให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังกล่าวนั้นอาจจะต้องมีส่วนในการรับผิดชอบในความเสียหายนั้นด้วย ตาม The Liquor Control Act หรือที่เรียกว่า Dram Shop Act ของมลรัฐอิลลินอยส์ ที่กำหนดให้สถานประกอบการจะต้องมีความรับผิดชอบต่อความเสียหายหรืออาการบาดเจ็บใดๆ ที่เกิดจากผู้ที่มีอาการเมินมา (Monteleone, 2017)

ในส่วนของความรับผิดของเจ้าภาพ มลรัฐอิลลินอยส์ได้กำหนดว่า หากบุคคลผู้เป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ควบคุมเคสสถานดังกล่าว อนุญาตหรือจัดงานเลี้ยงที่บ้านของตนและจัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้ที่อายุต่ำกว่า 21 ปี หรือถ้ารู้หรือควรรู้ว่าพวกเขากำลังดื่มแอลกอฮอล์ อาจมีความผิดอาญาในระดับโทษปรับ บุคคลดังกล่าวไม่อาจหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบได้ไม่ว่าจะเป็นผู้จัดหาแอลกอฮอล์ และไม่ว่าจะอยู่บ้านในขณะที่เกิดเหตุหรือไม่ก็ตาม หากผู้เยาว์ที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำร้ายร่างกายหรือก่อเหตุฆาตกรรมเจ้าของบ้านจะมีความรับผิดทางอาญาร้ายแรงซึ่งอาจส่งผลให้ได้รับโทษปรับหรือจำคุกหรือทั้งจำทั้งปรับ (Ryskamp, 2020) ดังนั้น ในส่วนของกฎหมายใน

มลรัฐอิลลินอยส์นี้มีความแตกต่างกับของไทย เนื่องจากในมลรัฐอิลลินอยส์ได้มีการกำหนดความรับผิดของผู้ประกอบการไว้ในกฎหมาย คือ Dram Shop Act อีกทั้งยังได้กำหนดความรับผิดของเจ้าภาพไว้ด้วยในกฎหมายโซเซียลโฮสต์ ที่ว่าผู้ประกอบการหรือเจ้าภาพงานเลี้ยงจะต้องมีความรับผิดชอบทางแพ่งต่อผู้เสียหายได้เสียหายจากบุคคลที่มีอาการเมินมาซึ่งผู้ประกอบการได้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้หรือเจ้าภาพที่ได้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น

ส่วนฝรั่งเศส พบว่า หลักกฎหมายของประเทศฝรั่งเศสจะมีระบบใบอนุญาตเหมือนกับของไทย แต่จะมีความละเอียดกว่ามาก กล่าวคือ จะแบ่งออกเป็นกรณีของผู้ประกอบการประเภทขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบนั่งประจำที่ ที่จะต้องมีใบอนุญาตประเภทที่ 3 ใบอนุญาตเครื่องดื่มแบบจำกัด (อนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มบางประเภท) และประเภทที่ 4 ใบอนุญาตฉบับเต็ม (อนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มทุกประเภท) โดยผู้ประกอบการประเภทที่ 3 ไม่สามารถเปิดสถานประกอบการได้ในชุมชน หากในชุมชนนั้นมีสถานประกอบการประเภทที่ 3 และ 4 เกินกว่าสัดส่วนของผู้อยู่อาศัย โดยไม่รวมถึงสถานประกอบการสำหรับซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปดื่มนอกสถานที่ และหากกรณีของผู้ประกอบการร้านอาหารที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมถึงประเภท Bar-restaurant ด้วย จะต้องมียาใบอนุญาตสำหรับร้านอาหารขนาดเล็ก อนุญาตให้ขายเครื่องดื่มประเภทที่ 1 (ไม่มีแอลกอฮอล์) และ 3 (เครื่องดื่มหมักที่ไม่มีการกลั่นและไวน์ธรรมชาติ) ใบอนุญาตสำหรับร้านอาหาร อนุญาตให้ขายเครื่องดื่มได้ทุกประเภท) อีกหนึ่งกรณี คือ กรณีผู้ประกอบการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ลูกค้าซื้อไปดื่มนอกสถานที่ จะต้องมียาใบอนุญาตสำหรับซื้อเครื่องดื่มไปดื่มนอกสถานที่ ขายเครื่องดื่มประเภทที่ 1 (ไม่มีแอลกอฮอล์) และ 3 (เครื่องดื่มหมักที่ไม่มีการกลั่นและไวน์ธรรมชาติ) ใบอนุญาตสำหรับซื้อเครื่องดื่มไปดื่มนอกสถานที่

(อนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มทุกประเภท) นอกจากนี้ การจะเป็นผู้ประกอบการในฝรั่งเศสจะต้องผ่านการฝึกอบรมตามที่กฎหมายกำหนดด้วย ซึ่งหากเป็นกรณีของผู้ประกอบการประเภทขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบนั่งประจำที่จะต้องผ่านการฝึกอบรม 20 ชั่วโมงอย่างน้อย 3 วัน แต่หากบุคคลที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่ามีประสบการณ์วิชาชีพสืบขึ้นไป ในฐานะผู้ดำเนินการ ระยะเวลาของการฝึกอบรมจะลดลงถึง 6 ชั่วโมง และถ้าเป็นผู้ประกอบการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ลูกค้าซื้อไปดื่มนอกสถานที่ จะต้องเข้าฝึกอบรมโดยมีระยะเวลาขั้นต่ำของการฝึกอบรมคือ 7 ชั่วโมง โดยจะอบรมภายใน 1 วัน แต่ในส่วนของไทยนี้มีใบอนุญาตจำหน่ายสุราเพียงแค่ 2 ประเภท คือ ใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 1 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป อาทิ การขายจากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายส่ง การขายสุราจากผู้ขายส่งไปยังผู้ขายปลีก และใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 2 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร อาทิ การขายปลีกสุราเพื่อนำไปบริโภค การขายสุราเพื่อดื่ม ณ สถานที่ขาย แต่ถ้าหากผู้ประกอบการนั้นเป็นสถานบริการตามที่กฎหมายกำหนด ก็จะต้องมีใบอนุญาตประกอบสถานบริการด้วยเช่นกัน

ในส่วนของความรับผิดตามกฎหมายฝรั่งเศสนี้ สามารถแบ่งแยกได้เป็นความรับผิดตามกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมาตรการลงโทษที่เกี่ยวกับการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้คนเมาลงโทษผู้ประกอบการที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในกรณีกำหนดให้ปรับขั้นที่ 4 แก่ผู้ประกอบการที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่ผู้ที่เมาจนเห็นได้ชัด เป็นมาตรการลงโทษที่เกี่ยวกับการเสียค่าปรับในจำนวนไม่เกิน 3000 ยูโร

มาตรการลงโทษทางปกครองของฝรั่งเศสจะมีโทษปรับ โทษจำคุก และการปิดสถานประกอบการดื่มชั่วคราวหรือถาวร ในกรณีที่ฝ่าฝืนปฏิบัติตามบทบัญญัติที่

เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการ เช่น ให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ลูกค้าที่เห็นได้ชัดว่าเมา จะต้องปิดสถานประกอบการสูงสุด 6 เดือน โดยต้องมีการเตือนล่วงหน้า จะเห็นได้ว่า ฝรั่งเศสจะมีมาตรการทางกฎหมายคล้ายกับของไทยมาก คือ ไม่มีการกำหนดความรับผิดในกรณีของการที่ผู้ประกอบการได้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่เมามาอยู่แล้ว และบุคคลนั้นได้ไปก่อความเสียหายแก่บุคคลอื่น แต่ในฝรั่งเศสมีมาตรการควบคุมที่แตกต่างกับของไทย คือ มีการควบคุมในเรื่องใบอนุญาตอย่างเข้มงวดมาก จะเห็นได้จากใบอนุญาตที่มีหลายประเภท และการที่จะต้องมีการอบรมก่อนที่จะได้รับใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งแตกต่างจากไทยที่มีใบอนุญาตเพียงแค่ 2 ประเภท และผู้ซื้อก็ไม่จำเป็นต้องมีการอบรมอย่างใด

ผลการศึกษาแนวทางการกำหนดความรับผิดทางแพ่งของผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย พบว่า บุคคลใด เมื่อกระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว หากการกระทำดังกล่าวกฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำจะต้องมีความรับผิดจากการกระทำนั้น ผู้กระทำก็ต้องรับผิด โดยความรับผิดในทางแพ่ง ได้แก่ ความรับผิดทางละเมิด คือ ความรับผิดในความผิดที่เกิดจากการฝ่าฝืนหนี้ตามกฎหมายที่จะดเว้นกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับบุคคลในสังคม หรือที่เรียกว่าเป็นความรับผิดโดยกฎหมาย (Sucheewa, n.d.) เมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งทำผิดในการกระทำของตนได้กระทำโดยจงใจ คือ รู้ว่าทำให้ผู้อื่นเสียหายหรือ กระทำด้วยความไม่ระมัดระวังทำให้เกิดความเสียหายที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อบุคคลอื่น ลำพังการกระทำเช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดผลตามกฎหมายที่ผู้กระทำต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายให้ผู้เสียหายอยู่ในฐานะเดิมเหมือนไม่ได้มีความเสียหายเกิดขึ้น กล่าวคือ ความรับผิดทางละเมิดซึ่งเป็นความรับผิดทางแพ่งนี้ จะแตกต่างกับความรับผิดทางอาญาที่กล่าวมาข้างต้น คือ ความรับผิดทางอาญาจะเป็นโทษ

ทั้ง 5 สถาน คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และ ริบทรัพย์สิน แต่ในส่วนของความรับผิดชอบทางแพ่ง จะเป็นการชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายนั่นเอง ซึ่งในส่วนของความรับผิดชอบทางละเมิดมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ทฤษฎีรับภัย ซึ่งเป็นกรณีความเสียหายเกิดขึ้นและรู้ว่าผู้ใดเป็นผู้ทำแล้ว ก็ควรถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ทำละเมิด ไม่สนใจว่าการกระทำดังกล่าวนั้นเป็นการกระทำที่ถูกหรือผิด (Pantuna, 2000) และทฤษฎีความผิดที่ต้องพิจารณาองค์ประกอบภายในจิตใจด้วย คือ การกระทำดังกล่าวจะต้องเป็นความผิด (fault) ซึ่งก็คือ การกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำให้ผู้อื่นเสียหายและต้องรับผิดชอบ ดังนั้น หลักความรับผิดชอบทางละเมิดตามทฤษฎีนี้ต้องมีองค์ประกอบ คือ ความผิดในการกระทำให้เกิดความเสียหาย และมีความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผล นอกจากทฤษฎีเหล่านี้ ก็ยังมีทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดอีกหนึ่งทฤษฎี ซึ่งถือเป็นทฤษฎีที่น่าสนใจ คือ ทฤษฎีการก่อช่องภัย (enabling scenarios) ซึ่งมีที่มาจากประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งทฤษฎีนี้ผู้ที่ก่อเป็นผู้ที่สร้างเงื่อนไขที่อาจนำไปสู่เหตุละเมิดได้ กล่าวคือ ผู้ก่อไม่ใช่ผู้ที่กระทำละเมิดโดยตรงแก่โจทก์ แต่การกระทำของผู้ก่อนี้เป็นเงื่อนไขหนึ่งที่ทำให้เกิดการละเมิดของจำเลย ถือว่าความเลินเล่อของผู้ก่อมีส่วนก่อให้เกิดจำเลยสร้างความเสียหายแก่โจทก์ (Krotintakom, 2016) ซึ่งหลักนี้ได้มีการนำมาใช้ในกรณีของผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มีอาการมึนเมาแล้วบุคคลนั้นไปก่อความเสียหายให้แก่บุคคลอื่นแล้วในสหรัฐอเมริกา ซึ่งในส่วนของความรับผิดชอบของผู้ประกอบการนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าของร้านในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของร้านแบบไม่มีที่นั่งดื่ม เช่น ร้านสะดวกซื้อ ให้แก่ผู้ที่มีอาการมึนเมาอยู่แล้ว โดยไม่ใส่ใจว่าบุคคลนั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 ($\bar{X} = 3.59$, $SD = 0.85$) มีความคิดเห็นว่าการเพิ่มความรับผิดชอบให้

ผู้ประกอบการที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่ผู้ที่มีอาการมึนเมาอยู่แล้วและได้กระทำละเมิดต่อบุคคลอื่น ต้องชดเชยค่าเสียหายร่วมกับผู้ทำละเมิดอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ($\bar{X} = 3.29$, $SD = 1.05$) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลัก การก่อช่องแห่งภัย (ผู้ประกอบการไม่ใช่ผู้กระทำละเมิดโดยตรง แต่การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่ผู้ที่มีอาการมึนเมาอยู่แล้วเป็นการกระทำที่เอื้อให้เกิดเหตุละเมิดดังกล่าวขึ้น) มาใช้บังคับอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 ($\bar{X} = 3.15$, $SD = 1.02$) ดังนั้น จะเห็นว่า ประชาชนมีความตระหนักว่าการที่ผู้ประกอบการได้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่ลูกค้าที่มีอาการมึนเมาอยู่แล้วนั้นเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายได้ และผู้ประกอบการนั้นจะต้องรับผิดชอบจากการกระทำดังกล่าวของตน และในปัจจุบันมาตรการทางกฎหมายอาจใช้บังคับได้ไม่มากนัก จึงเห็นว่า หลักการก่อช่องแห่งภัยก็ถือเป็นหลักการหนึ่งที่น่าสนใจในการลดปัญหาที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการนำเสนอแนวทางในการออกมาตรการทางกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย
พบว่า (1) “ผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” ให้ความหมายรวมถึง ผู้จัดการที่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือกรณีของผู้จัดงานอีเว้นท์ที่เกี่ยวกับแอลกอฮอล์โดยตรงที่แสวงหากำไรจากการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือจะจัดงานเลี้ยงโดยมีเป้าหมายหลัก คือ การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใดก็ตาม (2) หากมีกรณีขึ้นสู่ศาลในเรื่องของการที่ผู้ประกอบการได้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มีอาการมึนเมาอยู่แล้ว และบุคคลนั้นได้ไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ในการวินิจฉัยความผิดของผู้ประกอบการ ควรนำหลักการก่อช่องแห่งภัยอย่างสหรัฐอเมริกามาใช้บังคับ แต่ไม่ควรที่จะตีความให้เกินขอบเขตมากเกินไป กล่าวคือ ผู้เสียหายจะฟ้อง

ผู้ประกอบการฐานละเมิดได้ก็ต่อเมื่อ ผู้ประกอบการได้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยผิดกฎหมาย คือ จำหน่ายให้บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ แล้วลูกค้าไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น แต่ผู้ประกอบการจะต้องรับผิดชอบในกรณีที่การกระทำของตนนั้นเป็นสาเหตุที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งต่อความเสียหายนั้น ซึ่งควรเป็นดุลยพินิจของศาลในการพิจารณา (3) ในกรณีที่หากมีการกำหนดความรับผิดแก่ผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มึนเมาอยู่แล้ว และบุคคลนั้นไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ควรจะจงใจเฉพาะผู้ หรือร้านอาหารที่มีบริการให้นั่งดื่มกินในร้าน ความรับผิดนั้นจะต้องไม่ไปบั่นทอนผู้ประกอบการ และควรแยกความรับผิดของผู้ประกอบการแต่ละประเภท เช่น ผู้บาร์รับผิดชอบเท่าใด ร้านขายของชำรับผิดชอบเท่าใด และ (4) ให้มีมาตรการให้ผู้ประกอบการทำแบบประเมินความเมาก่อนซื้อ ซึ่งแบบประเมินนี้จะใช้เฉพาะกรณีที่ผู้ประกอบการสงสัยว่าลูกค้ามีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้เท่านั้น โดยเป็นการที่มีแบบสอบถามแบ่งเป็นข้อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะหรืออาการของบุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ โดยนำลักษณะอาการมาจากคู่มือของฝรั่งเศส และแบบสอบถามนี้จะอยู่ที่ผู้ประกอบการ ให้ผู้ประกอบการสังเกตพฤติกรรมของลูกค้าก่อนขาย ซึ่งหากลูกค้ามีอาการไม่ครบตามแบบประเมิน ถือว่าลูกค้าไม่ได้มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ ผู้ประกอบการสามารถขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ และหากบุคคลดังกล่าวยังไปก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่บุคคลอื่นอีก ผู้ประกอบการก็ไม่ต้องรับผิดชอบฐานละเมิด เนื่องจากไม่ได้จงใจหรือประมาทเลินเล่อ เพราะ ได้มีการทำแบบประเมินดังกล่าวก่อนขายแล้ว

การอภิปรายผล

จากการศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดของผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อสังคมของไทยนั้น ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีกฎหมายเหมือนกับสหรัฐอเมริกาที่กฎหมายได้มีการกำหนดในเรื่องความรับผิดแก่ผู้ประกอบการไว้ไม่เพียงแต่บุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นเนื่องจากอาการเมานั้นจะต้องรับผิดชอบเพียงฝ่ายเดียว แต่ยังกำหนดให้เจ้าของร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือเจ้าของบาร์ที่ได้ให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังกล่าว นั้น อาจจะต้องมีส่วนในการรับผิดชอบในความเสียหายนั้นด้วย ตาม The Liquor Control Act หรือที่เรียกว่า Dram Shop Act ที่กำหนดให้สถานประกอบการจะต้องมีความรับผิดชอบต่อความเสียหายหรืออาการบาดเจ็บใดๆ ที่เกิดจากผู้ที่มีอาการมึนเมาอีกด้วย รวมทั้งยังมีการขยายความรับผิดแก่เจ้าภาพงานเลี้ยงที่จะมีความรับผิดเหมือนผู้ขายในกรณีที่บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่แขกที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ และแขกนั้นได้ไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นอีกด้วย ซึ่งก็จะมีข้อกำหนด ข้อจำกัดในการฟ้องร้องหรือจำนวนเงินที่อาจจะเรียกได้ที่แตกต่างกันไปในแต่ละมลรัฐ และผลการวิจัยยังพบว่า ไทยควรที่จะนำหลัก Dram Shop Act ของสหรัฐอเมริกามาบังคับใช้กับผู้ประกอบการอีกด้วย ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Krotintakom (2016) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “Civil Liability of Alcohol Beverage Sellers: Legal and Economic Analysis” พบว่าหลายมลรัฐของสหรัฐอเมริกาคำหนดให้ผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเจ้าภาพจัดเลี้ยงฉลองทางสังคมอาจต้องรับผิดทางแพ่งแก่ผู้เสียหาย ถ้าขายหรือเสิร์ฟให้ผู้ดื่มซึ่งมึนเมาแล้วเพิ่มเติม แล้วผู้นั้นขับรถจนเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ส่วนของไทยพบว่า มีข้อจำกัดในการบังคับใช้ จึงควรปรับปรุงและถ้าจะมีกำหนดความรับผิดทางแพ่งของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ควรอาศัยมาตรา 16 (3) ในกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งได้ให้อำนาจแก่คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดวิธีหรือลักษณะการขายเครื่องดื่มที่ต้องห้ามได้ และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้อีกด้วยว่า กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของไทย ไม่ได้มีการกำหนดความรับผิดของผู้ประกอบการไว้ในกรณีที่ผู้ประกอบการได้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้ และบุคคลนั้นได้ไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นไว้โดยตรง รวมทั้งในการตีความกฎหมายให้ผู้ประกอบการจะต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายตามหลักละเมิดนั้นยังไม่เคยมีกรณีขึ้นสู่ศาลให้ศาลได้มีการวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานหรือเป็นกรณีตัวอย่างจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องนำหลักกฎหมาย Social Host Liability และ Dram Shop Law ของประเทศสหรัฐอเมริกาไปปรับใช้ เพื่อช่วยให้บุคคลที่สามที่ได้รับความเสียหายจากบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหาย เช่น พนักงานเสิร์ฟ ร้านค้าที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้เยาว์และผู้เมาสุราอย่างเห็นได้ชัดได้ (ผู้ก่อ) และไม่ได้ตัดโอกาสของผู้ที่ได้รับความเสียหายที่จะฟ้องร้องบุคคลที่มีพฤติกรรมเมาและอาจได้รับความเสียหายจากทั้งสองฝ่าย และเพื่อเป็นการรักษาสันติระหว่างการแข่งขันหากไรจากยอดขายที่ถูกต้องตามกฎหมาย และความปลอดภัยของผู้บริโภค รวมไปถึงบุคคลภายนอกที่อาจได้รับผลกระทบจากการกระทำของผู้มีเมาได้ โดยกฎหมายลักษณะ Social Host Liability และ Dram Shop Law ดังกล่าวจะมีการกำหนดในเรื่องความรับผิดของผู้ประกอบการออกมาเป็นกฎหมายที่กล่าวถึงความรับผิดของผู้ประกอบการ กรณีใดที่ผู้เสียหายสามารถฟ้องผู้ประกอบการได้ รวมถึงค่าเสียหายที่ผู้เสียหายจะสามารถเรียกได้จากผู้ประกอบการ

ดังนั้น ผลจากการวิจัยดังกล่าว ถ้าประเทศไทยมีการออกกฎหมายมาบังคับใช้เช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา ก็จะทำให้สามารถควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควบคุมการบริโภค และการควบคุมธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะทำให้ลดโอกาสในการเกิดผลกระทบต่องสังคมจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรกำหนดนิยามคำว่า “เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” ไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้มีความละเอียดเหมือนฝรั่งเศสที่แยกประเภทและชื่อเรียกของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกันตามปริมาณแอลกอฮอล์ในเครื่องดื่ม เพื่อที่จะได้แบ่งแยกประเภทของใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามประเภทของเครื่องดื่ม ซึ่งจะง่ายต่อการลงโทษผู้ฝ่าฝืน
2. ควรมีมาตรการในการประชาสัมพันธ์หรือโฆษณาตามโทรทัศน์หรือสื่อต่างๆ ที่ให้ความสำคัญว่าการที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้นั้นก็มีความผิดเช่นกัน
3. ควรมีการให้คู่มือในการดูลักษณะของบุคคลที่มีอาการมึนเมา รวมถึงวิธีการรับมือในสถานการณ์นั้นแก่ผู้ประกอบการและการจะเป็นผู้ประกอบการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมายฝรั่งเศส จะต้องผ่านการฝึกอบรม ซึ่งระยะเวลาในการอบรมจะแตกต่างกันในกรณีเป็นผู้ประกอบการประเภทขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบนั่งประจำที่กับกรณีผู้ประกอบการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ลูกค้าซื้อไปดื่มนอกสถานที่

References

- California Department of Alcoholic Beverage Control. (2020a). *Laws and liability*. Retrieved from <https://www.abc.ca.gov/education/licensee-education/laws-and-liability>
- California Department of Alcoholic Beverage Control. (2020b). *Licensee education*. Retrieved from <https://www.abc.ca.gov/education/licensee-education>
- California Department of Alcoholic Beverage Control. (n.d.). *Quick summary of selected law for retail licensees*. Retrieved from <https://www.tracelead.abc.ca.gov/traceleadpublic/documents/ABC-608%20Retail%20Laws%20.pdf>
- Howard, S. S., & Mooney, M. M. (2008). A refresh on New York dram shop liability. *Insurance and Compensation Law Section Journal*, 37(1), 17-19.
- Krotintakom, S. (2016). *Civil liability of alcohol beverage sellers: Legal and economic analysis*. Doctoral Dissertation of Philosophy in Integrated Science, Thammasat University. [In Thai]
- Krotintakom, S. (2017). Civil liability of alcohol beverage seller on the victim from the customer as drunk driver. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(2), 1530-1543. [In Thai]
- Monteleone, D. (2017). *Understanding liability and limitations of dram shop law in Illinois*. Retrieved from <https://www.yourrockfordlawyers.com/understanding-liability-and-limitations-of-dram-shop-law-in-illinois>
- Pantuna, V. (2000). *The essence of the Criminal Code, Teaching document, Introduction to General principles of law* (30th ed.). Sukhothai Thammathirat Open University Press. [In Thai]
- Ryskamp, D. A. (2020). *Dram shop laws and social host liability for alcohol-related accidents in Illinois*. Retrieved from <https://www.nolo.com/legal-encyclopedia/dram-shop-laws-social-host-liability-alcohol-related-accidents-illinois.html>
- Sucheewa, B. (n.d.). *Liability for infringement*. Retrieved from <http://lawwebservice.com/lawsearch/ArchanBunyat25.pdf> [In Thai]
- Witvorapong, N., Wattanapongwanich, S., Meetawarn, K., & Ruangdetkhajorn, P. (2016). *Alcohol control policies in Thailand: A 5P framework*. Octoberprint. [In Thai]